

Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksestä Euroopan vapaakauppaliiton perustamista koskevan konvention muuttamisesta tehdyn päätöksen eräiden määräysten hyväksymisestä

Eduskunta on päätöspöytäkirjan ottein 24 päivältä huhtikuuta 1990 lähettänyt hallituksen edellä mainitun esityksen n:o 38 ulkoasiainvaliokuntaan.

Asian johdosta ovat olleet kuultavina toimistopäällikkö Eikka Kosonen ulkoasiainministeriöstä ja ylitarkastaja Pekka Niskanen maa- ja metsätalousministeriöstä.

Käsiteltyään asian ulkoasiainvaliokunta esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) perustamiskonventio ei sisällä maataloustuotteiden eikä kalatuotteiden tullien tai määrällisten rajoitusten poistamiseen liittyviä määräyksiä. Konvention 27 artiklassa on määritelty EFTAn tavoitteet kala- ja meren tuotteiden kaupassa. Pyrkimyksenä on näiden tuotteiden kaupan edistäminen siten, että jäsenvaltiot, joiden talous on suuressa määrin riippuvainen kala- ja meren tuotteiden viennistä, saavuttaisivat kohutuullisen vastavuoroisuuden. Useimmat EFTA-maat ovat käytännössä harjoittaneet suhteellisen vapaata politiikkaa kalatuotteiden tuonnissa.

Perustamiskonvention E-liitteessä on lueteltu ne kalatuotteet, joita vapaakauppamääräykset eivät koske. Kaikki muut meren tuotteet jalostetussa tai puolijalostetussa muodossa ovat olleet teollisuustuotteita koskevien yleisten määräysten alaisia. Kalastuselinkeinon merkitys on Islannille ja Norjalle suurempi kuin muille EFTA-maille. Ne ovat esittäneet eri yhteyksissä perustamiskonvention E-liitteen poistamista eli kalakaupan vapauttamista kokonaan. Valaanliha ja valaanlihauute poistettiin 1960-luvun alussa E-liitteestä, johon ei ole sen jälkeen tehty muita muutoksia.

EFTAn parlamentaarikkokomitea hyväksyi kesäkuussa 1987 päätöslauselman, jossa EFTAn ministereitä vaadittiin ryhtymään toimen-

piteisiin EFTAn sisäisen kalakaupan vapauttamiseksi neljän—viiden vuoden kuluessa. EFTAn ministerikokous päätti vuonna 1988 perustaa kalakaupan vapauttamismahdollisuuksia ja tällä alalla esiintyvää valtiontukea selvittävän virkamiestyöryhmän. Mainitun virkamiestyöryhmän raportin perusteella EFTAn ministerikokous päätti 14 päivänä kesäkuuta 1989 kalakaupan vapautumisesta EFTA-maiden välillä 1.7.1990 lukien. Vuoden 1993 loppuun mennessä on myös vapaakauppaa vääristävät valtion tuet poistettava tällä alalla EFTA-maissa.

Suomella on oikeus pitää määrätty silakka- ja lohituotteet vapaakaupan ulkopuolella. Vuoden 1992 loppuun mennessä Suomen on ilmoitettava muille EFTA-maille sen kauden pituus, jonka päätyttyä myös nämä tuotteet tulevat vapaakaupan piiriin. Ruotsilla on oikeus pitää tuore tai jäädytetty silli ja turska vapaakaupan ulkopuolella vuoden 1993 loppuun saakka niiden tuonnin aiheuttaessa vakavia markkinahäiriöitä. Ruotsi voi myös soveltaa määrällisiä tuontirajoituksia silakan osalta niin kauan kuin Suomi saa ylläpitää nykyistä järjestelmää. Sveitsillä on oikeus pitää vapaakaupan ulkopuolella makean veden kalat luukuun ottamatta lohta ja ankeriasta.

Sovitut kalakaupan vapauttamista koskevat järjestelyt ovat osa yleistä pyrkimystä vapaakaupan laajentamiseen. Valtion tukien poistaminen on taas ollut Suomen kauppapolitiikan keskeinen tavoite kansainvälisissä taloudellisissa järjestöissä viime vuosina.

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella ulkoasiainvaliokunta pitää päätöstä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena sekä puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien ehdotusten hyväksymistä.

Edellä esitetyn perusteella ulkoasiainvaliokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta hyväksyisi ne Euroopan vapaakauppaliiton neuvoston Kristiansandissa 14 päivänä kesäkuuta 1989 Euroopan vapaakauppaliiton perustamista koskevan konvention muuttamisesta tekemän päätöksen n:o 6/1989

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Aaltonen ja jäsenet Almgren, Björklund, Juhantalo,

määräykset, jotka vaativat eduskunnan suostumuksen.

Samalla valiokunta ehdottaa,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Kuuskoski-Vikatmaa, Paakkinen, Perho, Särkijärvi, Wahlström ja Väyrynen sekä varajäsenet Haavisto, Jaakonsaari ja Pietikäinen.